

สัมมาทิฏฐิ มี ๓ ระดับ

๑. ปุพภาคสัมมาทิฏฐิ
และฉานสัมมาทิฏฐิ

สัมมาทิฏฐิขั้นพื้นฐานเช่นเชื่อกรรมและผลของกรรม ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

๒. วิปัสสนาสัมมาทิฏฐิ

สัมมาทิฏฐิ ที่ไปพิจารณารูปนามขั้น ๕ ตามความเป็นจริงแล้วยกขึ้นสู่ไตรลักษณ์ด้วยความไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา

๓. โลกุตตรสัมมาทิฏฐิ

สัมมาทิฏฐิระดับอริยมรรค เป็นความเห็นที่ถูกต้อง รู้ทุกข์ ละสมุทัย ประจักษ์แจ้งนิโรธ อบรมอริยมรรค

ทฤษฎีธรรม

สัมมาทิฏฐิในระดับต้น เป็นการพัฒนาความเชื่อศรัทธาที่เชื่อว่าพระพุทธเจ้ามีจริง พระธรรมมีจริง พระสงฆ์มีจริง นรกสวรรค์มีจริง เป็นศรัทธาที่ห้อยรากลงในระดับเหตุและผลในระดับกรรมและผลของกรรม ไม่ใช่ศรัทธาที่เกิดขึ้นลอยๆ ต้องเป็นศรัทธาที่มีปัญญาไปสหระคต เป็นศรัทธาที่เกิดร่วมกับสติและความเพียรที่สร้างสรรค์ เป็นศรัทธาที่เกิดร่วมกับสมาธิและปัญญา
กรรมสัทธา
วิปากสัทธา
กัมมัสสกตาสัทธา
ตถาคตโพธิสัทธา

สัมมาทิฏฐิเป็นไหน

ภิกษุทั้งหลาย เรากล่าวว่าสัมมาทิฏฐิ ๒ อย่างนั้น

๑. สัมมาทิฏฐิที่มีอาสวะ

ซึ่งเป็นฝ่ายบุญอำนาจวิบากแก่ชั้นธ

คือความเห็นที่ว่าทานให้แล้วมีผล การบำเพ็ญทานมีผล การบูชาผู้มีผล การทำดีทำชั่วมีผล การบำรุงบิดามารดามีผล โลกนี้มีโลกหน้ามี สัตว์เป็น โอปปาปาดิกมี สมณพราหมณ์ซึ่งประพฤติชอบ ประกาศโลกนี้โลกหน้าให้แจ่มแจ้งเพราะรู้ด้วยตนเอง (สัมมาทิฏฐิ ๑๐ ประการจัดเป็นสัมมาทิฏฐิที่มีอาสวะ)

๒. สัมมาทิฏฐิที่เป็นอริยะ

ไม่มีอาสวะเป็น โลกุตตระ เป็นองค์แห่งมรรค ได้แก่สัมมาทิฏฐิที่เป็น องค์ปัญญา เป็นปัญญินทรีย์ ปัญญาพละ ธัมมิเจยยสัมโพชฌงค์ ของผู้มีจิตเป็นอริยะ มีจิตไร้อาสวะ มีอริยมรรคเป็นมรรคสมังคี ที่มีกำลัง เจริญด้วยอริยมรรคอยู่

ปุปเพกตเหตุวาทะ

สัตว์ทั้งหลายจะได้รับเสวยสุขและทุกข์เพราะกรรมที่ทำมาในชาติก่อนเท่านั้น การยึดถืออย่างนี้เรียกว่าเป็นความเห็นผิด การเชื่อกรรมเก่าเพราะขาดการฟังพระสัทธรรม ขาดการวิเคราะห์ด้วยจินตมยปัญญา และไม่สามารถเข้าถึงคุณธรรมทั้งหลาย เป็นมิจฉาวาทบุคคล

พวกยึดถือกรรมเก่าจึงไม่มีฉันทะ ไม่มีวิริยะในการทำกุศลให้เกิดขึ้นได้ ไม่กล้าละบาปไม่กล้าเจริญกุศล ในปัจจุบัน ไม่มีโอกาสพัฒนาสมาธิและปัญญาให้เกิดขึ้นได้

ละทิ้งวิริยะ ละทิ้งปัญญา ละทิ้งสิ่งที่ควรทำ ก็เชื่อว่าการกระทำที่เป็นทฤษฎีธรรมมีกัตตประโยชน์ สัมปรายิกัตตประโยชน์ก็ตีไม่มีจริง กลุ่มปุปเพกตเหตุวาทะจึงจัดเป็น**อกิริยทฤษฎีด้วย**

โมฆบุรุษ ผู้ว่างเปล่าจากศีล สมาธิ ปัญญา

อิสสรนิมมาณวาทะ

กลุ่มสมณพราหมณ์ ที่มีความเห็นว่ามีผู้เป็นใหญ่ ผู้ปกครอง โลก ดลบันดาลลิขิตไว้เท่านั้น

อเหตุกปัจจยทฤษฎี

เห็นว่าสัตว์ทั้งหลายเสวยสุข ทุกข์ อุเบกขา ไม่มีเหตุ ทั้งชนกเหตุ ตือเหตุที่ทำให้เกิด และไม่มีอุปถัมภกเหตุ เหตุที่มาอุดหนุนอย่างใดอย่างหนึ่งเลย เกิดขึ้นลอยๆ

กรรม โดย สาธนีฐาน ๓

ในโลกมีฐานใหญ่อยู่ ๓ ประการ

- กัมมสาธนีฐาน** เหตุเป็นเครื่องให้สำเร็จ คือ **กรรม**
- วิริยสาธนีฐาน** เหตุเป็นเครื่องให้สำเร็จ คือ **วิริยะ**
- ปัญญาสาธนีฐาน** เหตุเป็นเครื่องให้สำเร็จ คือ **ปัญญา**

อิทธิบาท

คดีสมบัติ-คดีชีวิต
- สุขคดี-ทุกข์คดี
- ตระกูลสูง-ต่ำ
อุปนิสัยสมบัติ-อุปนิสัยชีวิต
- ปสาทรูป ๕ (สมบูรณ์/ไม่สมบูรณ์)
- ปฏิสันธิ (อเหตุก/ทวิเหตุก/ติเหตุก)
- อวัยวะน้อยใหญ่ (สมบูรณ์/ไม่สมบูรณ์)

กายกรรม
วจีกรรม
มโนกรรม

เหตุที่ทำให้สำเร็จมี ๓ ประการ

ไม่ใช่รอแต่กรรมเก่าอย่างเดียว แต่ต้องมีปัจจุบันกรรมและอิทธิบาท ในปัจจุบันด้วย

เหตุเป็นเครื่องให้สำเร็จมีทั้งอดีตกรรมและปัจจุบันกรรม

ที่เรามีตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ มา เราได้อดีตกรรมเป็นเหตุให้เป็นเครื่องสำเร็จแล้ว ได้รูปขันธ์ เวทนาขันธ์ สัญญา สังขาร วิญญาณ ได้สภาพสังคัมสิ่งแวดล้อมที่เราได้มาเกิด ในตระกูลใด พ่อแม่ปู่ตายายาย ชื่อเสียงเกียรติยศในขณะเกิดเรียกว่าอดีตกรรมสาธนียะ เหตุเป็นเครื่องให้สำเร็จเป็นอดีตกรรม

เชื่ออย่างไรผิดหลักกรรม?

ปุพเพกตเหตุวาท

การถือว่าสุขทุกข์ทั้งปวง เป็นเพราะกรรมเก่า

อิสสรนิมมานเหตุวาท

การถือว่าสุขทุกข์ทั้งปวง เป็นเพราะการบันดาลของเทพผู้เป็นใหญ่

อเหตุปัจจยวาท

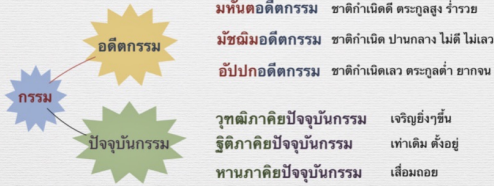
การถือว่าสุขทุกข์ทั้งปวง เกิดขึ้นลอย สุดแต่โชคชะตา ไม่มีเหตุ ไม่มีปัจจัย

ปุพเพกตเหตุวาทบุคคล ย่อมเชื่อว่าสัตว์ทั้งหลายมีเหตุคือกรรมเก่าเท่านั้น เป็นการละทิ้งปัจจุบันเหตุ ละทิ้งญาณ ในปัจจุบัน วิริยะในปัจจุบัน เสียหาย ๑ อย่างคือ ละทิ้งเหตุในปัจจุบัน

อิสสรนิมมานเหตุวาท อดีตผิด ละทิ้งวิริยะและปัญญาในปัจจุบัน รอคารดลบันดาลอย่างเดียว เสียหาย ๒ อย่าง

อเหตุปัจจยวาทะ ปฏิเสธเหตุเช่นเชื่อดวงดาว อยู่ๆเกิดขึ้นลอยๆไม่มีเหตุปัจจัย ละทิ้งเหตุทั้งปวง เป็นทฤษฎีที่ทรามกว่าทฤษฎีที่เหลือทั้งหมด

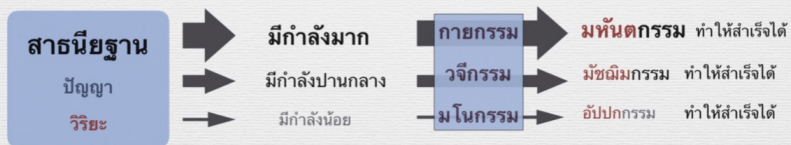
กรรม โดย มิสกนัย

พระพุทธเจ้า มีมหันตอดีตกรรม เกิดมาในตระกูลสูง ต่อมาปัจจุบันทำวุฒิภาคิยปัจจุบันกรรมคือทำให้เจริญยิ่งขึ้น จากคนธรรมดากลายเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

จะสมบูรณ์ หรือ เสื่อมถอย วัตถุประสงค์ไหน?

ปัญญา และ วิริยะ เป็นเหตุให้ อดีตกรรม และปัจจุบันกรรม ถึงพร้อม หรือเสื่อมถอย

ดูที่ปัญญาและวิริยะ หรืออิทธิบาท ว่ามีฉันทะมากหรือน้อย มีกำลังของปัญญาและวิริยะที่มาประกอบมากหรือน้อย หากมีกำลังมากเป็นมหันตกรรม หากมีกำลังน้อยเรียกว่าอัปกรรม

พระพุทธเจ้าทรงแสดงประโยชน์ ทั้ง ๓

ทิฐฐัมมิกัตถประโยชน์ ประโยชน์ตาเห็น
สัมปรายิกัตถประโยชน์ ประโยชน์เลยตาเห็น
ปรมัตถประโยชน์ ประโยชน์อย่างยิ่ง

พึงทราบว่าในขณะที่แสดงทิฐฐัมมิกัตถประโยชน์
ในนั้นมีสัมปรายิกัตถประโยชน์และอดีตกรรมอยู่ในนั้นด้วย

ในขณะที่พระองค์ทรงแสดง ชั้นธ อายตนะ ธาตุ ปฏิจจสมุปปาท
อันเนื่องสุญญตธรรม ไว้ในที่ใด พึงจำไว้ว่า ปรมัตถประโยชน์คือ
โลกุตตรธรรมไว้ในที่นั้นด้วย

คำถาม หากจะได้วิปัสสนาญาณต้องได้ฌานก่อนหรือไม่

สุดตมยปัญญา ปัญญาที่เกิดจากการฟัง มีโยนิโสมนสิการ
จินตมยปัญญา ปัญญาเกิดจากการวิจัยแยกแยะจนสามารถ
เข้าใจเหตุและผลได้

ภาวนามยปัญญา

ถ้าโดยตรงที่เจาะเข้าไปจริงๆ หมายถึงสมถะ คือ ฌาน และ
วิปัสสนาญาณ
แต่โดยพื้นฐานจริงๆแล้ว ขณะที่ทำศรัทธาให้เจริญ ความเพียร
เจริญ สติ สมาธิ และปัญญาให้เจริญขึ้น อย่างนี้ก็เป็นภาวนา

สมถภาวนา

หมายถึงสมาธิ ความตั้งมั่นแห่งจิตเจริญขึ้น
ถ้าทำความรู้ ปัญญา ความเข้าใจเจริญขึ้น องค์ความรู้เจริญขึ้น
เรียกว่า วิปัสสนาปัญญา

สุขวิปัสสะ

ชีวิตของฆราวาสมีปิลิโพธมาก ต่อให้ได้ฌานเมื่อกลับไปใช้ชีวิต
หน้าที่การงานเดี่ยวนานก็เสื่อม คนที่ฌานแล้วได้ฌานสุขไม่
อยากหมกมุ่นกับกามคุณแล้ว
เหตุของวิปัสสนาปัญญา แม้เพียงได้แค่อุچارสมาธิที่ทำให้
นิวรรณ์สงบ ก็เป็นฐานปฏิบัติการของวิปัสสนาปัญญาได้แล้ว แต่
อาจจะเป็นฐานที่ไม่แข็งแรง แต่ก็สามารถมนสิการให้กลับมาได้
อุچارสมาธิได้บ่อยๆ เป็นฐานะที่ฆราวาสสามารถทำให้เกิดได้

นัตถิกทฤษฎี ๑๐ อย่าง

๑. นัตถิ ทินนัง เห็นว่า ทานที่ให้แล้วไม่มีผล
๒. นัตถิ อัญญัง เห็นว่า ชัยที่บุชาแล้วไม่มีผล
๓. นัตถิ หุตัง เห็นว่า การบูชาเช่นสรวงไม่มีผล
๔. นัตถิ สุกะตูกะภูณัง กัมมานัง ฆะลัง วิปาโก เห็นว่า วิบากแห่งกรรมดีกรรมชั่วที่ทำแล้ว ไม่มีผล (๗๕๐กรรมบท 10 ๐ก๗๐กรรมบท 10)
๕. นัตถิ อะยัง โลกิโง เห็นว่า โลกนี้ไม่มี คือ สัตว์ที่ตายแล้ว จะมาเกิดในโลกนี้ ไม่มี ไม่เชื่อการเคลื่อนย้ายถ่ายเท
๖. นัตถิ ปะโร โลกิโง เห็นว่า โลกหน้าไม่มี คือ สัตว์ที่ตายแล้ว จะไปเกิดในโลกหน้าอีก ไม่มี
๗. นัตถิ มาตา เห็นว่า มารดาไม่มีคุณ คือ การทำดีทำชั่วต่อมารดาไม่มีผล
๘. นัตถิ ปิตา เห็นว่า บิดาไม่มีคุณ คือ การทำดีทำชั่วต่อบิดาไม่มีผล
๙. นัตถิ สัตตา โอปะปิตกา เห็นว่า สัตว์ผู้เกิดขึ้นเอง เติบโตขึ้นทันทีไม่มี ไม่เชื่อปฏิสนธิในลำดับของการจุด
๑๐. นัตถิ โลกิ สมะณะะพราหฺมะณะา สมะมิกคะตา สัมมาปะฏิปันนา อิตตะนา สังคิกัตถิ วา อิมัง โลกิยัง วิภาวตฺวา ปะเรสัง ปะเวทนติ เห็นว่า สมณพราหมณ์ทั้งหลาย ที่ดำเนินไปโดยชอบ ปฏิบัติชอบแล้วกระทำให้แจ้งรู้เห็นความเป็นจริงด้วยตนเอง ยังโลกนี้ให้สว่าง แล้วประกาศบอกแก่บุคคลอื่นนั้น ไม่มีอยู่ในโลก

140

ปฏิเสธการอุบัติเกิดขึ้นของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

การปฏิเสธผล จริงๆแล้วก็คือปฏิเสธเหตุด้วย

ข้อสุดท้ายที่สำคัญที่สุด หากปฏิเสธข้อสุดท้าย ชื่อว่าข้ออื่นปฏิเสธหมด เพราะปฏิเสธผู้รู้

บิดามารดามีคุณ

พ่อและแม่มีใจรัก ในลูก เพียรพยายามเพื่อลูก จิตจดจ่อในการดูแลลูก มีความเชื่อมั่น ความเพียร ขวนขวายพำร่าสอนลูก จึงมีคุณต่อลูกมาก วัดที่สถาปธรรมะ ที่พ่อแม่ปฏิบัติต่อลูก เค้่าอาจจะไม่รู้ว่่าศรัทธาเค้่าเกิด ความเพียร สติ สมาธิ ปัญญาเกิด จึงมีคุณจริง เมื่อเราปฏิบัติดีต่อผู้มีคุณ บุญเป็นอันมากจึงเกิดขึ้นกับกระแสชีวิตนี้

ครูอาจารย์มีคุณ

พำร่าสอนแนะนำ ขวนขวาย ประคองไม่ให้เห็นผิด ให้ข้อปฏิบัติ คนเป็นอาจารย์จึงมีคุณมาก นำทางสวรรค์ให้ นำทางนิพพานให้ บุคคลเหล่านี้จึงมีคุณมากกว่าคนธรรมดา